

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Saulėtekis“
direktoriaus 2026 m. rugsėjo 9 d.
įsakymu Nr. V-50 (1.8.)

VAIKŲ EKRANŲ IR SKAITMENINIŲ PRIEMONIŲ NAUDOJIMO UGDYMO PROCESĖ TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIS NUOSTATOS

1. Vaikų ekranų ir skaitmeninių priemonių naudojimo ugdymo procese tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato ekranus turinčių skaitmeninių priemonių naudojimo Vilniaus lopšelyje-darželyje „Saulėtekis“ tikslus, trukmę, naudojimo sąlygas ir pagrindinius vaikų sveikatą tausojančio skaitmeninių technologijų naudojimo principus.

2. Aprašo paskirtis – užtikrinti, kad skaitmeninės technologijos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo procese būtų naudojamos tikslingai, saikingai, atsižvelgiant į vaikų amžių, raidos ypatumus, ugdymosi poreikius ir sveikatos saugos principus.

3. Apraše ekranais laikomi: interaktyvios (SMART) lentos ir interaktyvūs ekranai; projektoriais demonstruojamas vaizdo turinys; kompiuteriai ir nešiojamieji kompiuteriai; planšetiniai kompiuteriai; išmanieji telefonai; kitos skaitmeninės priemonės, kurių naudojimo metu vaikas stebi ekraną ar tiesiogiai su juo sąveikauja.

4. Ekranų naudojimas darželyje nėra savarankiškas ugdymo tikslas. Skaitmeninės priemonės naudojamos tik tada, kai jos prasmingai papildo vaikų žaidimą, tyrinėjimą, kūrybą, judėjimą, komunikavimą ir kitą patirtinę veiklą.

5. Organizuojant ugdymą prioritetas teikiamas tiesioginei vaiko patirčiai, žaidimui, judėjimui, tyrinėjimui realioje aplinkoje, kūrybinei veiklai ir gyvam bendravimui.

II SKYRIUS TEISINIS IR METODINIS PAGRINDAS

6. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu; Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programos gairių patvirtinimo“ patvirtintomis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis; Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“; Priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa; Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis dėl fizinio aktyvumo, sėdimos veiklos ir miego vaikams iki 5 metų; Nacionalinės švietimo agentūros metodinėmis rekomendacijomis dėl išmaniųjų technologijų ir informatinio mąstymo ugdymo ikimokykliniame ir priešmokykliniame amžiuje.

7. Vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairių 40.9.1.1 papunkčiu, vaikai iki 3 metų žaisdami ir tyrinėdami aplinką supažindinami su jų amžių atitinkančiais išmaniaisiais daiktais be ekranų.

8. Vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairių 40.9.1.2 papunkčiu, vyresni nei 3 metų vaikai, mokytojų padedami, naudojami jų amžių atitinkančiomis prasmingomis, ugdymą(si) papildančiomis skaitmeninėmis technologijomis ir skaitmeniniu turiniu, ribojant prie ekranų praleidžiamą laiką iki 0,5 valandos per dieną.

III SKYRIUS

EKRANŲ NAUDOJIMO TRUKMĖ

9. Darželyje nustatoma tokia maksimali rekomenduojama ekranų naudojimo trukmė:

Vaikų amžius	Maksimali rekomenduojama ekranų naudojimo trukmė
Iki 3 metų	Ekranai ugdymo procese paprastai nenaudojami. Prioritetas teikiamas išmaniosioms priemonėms be ekranų.
3–4 metų	Iki 30 min. įstaigoje
4–5 metų	Iki 30 min. įstaigoje
5–6 metų	Iki 30 min. įstaigoje
Priešmokyklinio amžiaus	Iki 30 min. įstaigoje

10. Nurodyta trukmė yra maksimali, o ne privaloma. Ekranai neturi būti naudojami vien tam, kad būtų panaudota turima skaitmeninė įranga.

11. Į bendrą dienos ekranų laiką įskaičiuojamas visas organizuoto ugdymo metu vaikui tenkantis ekranų naudojimas: SMART ar interaktyvios lentos stebėjimas ir naudojimas, vaizdo įrašų žiūrėjimas, veikla su planšetėmis, kompiuteriais, išmaniaisiais telefonais ir kitais ekranais.

12. Ekranų naudojimo laikas, kiek įmanoma, skaidomas į trumpesnius epizodus, tarp jų organizuojant veiklą be ekranų.

13. Jeigu ekranas naudojamas rytinei mankštai, šis laikas įskaičiuojamas į tos dienos bendrą ekranų naudojimo laiką.

IV SKYRIUS

EKRANŲ NAUDOJIMO TIKSLAI

14. Skaitmeninės priemonės gali būti naudojamos trumpai vaizdinei ar garsinei informacijai pateikti; tyrinėjamam reiškiniui, objektui ar procesui parodyti; interaktyvioms ugdomosioms užduotims; skaitmeninio sumanumo pradmenims ugdyti; kūrybinei veiklai; virtualioms edukacijoms ar susitikimams; muzikinei ir judriajai veiklai; rytinei mankštai; specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymui, kai priemonė padeda individualizuoti ugdymą, komunikaciją ar informacijos prieinamumą.

15. Priemonė parenkama pagal konkretų ugdymo tikslą ir turi suteikti pridėtinę vertę vaiko mokymuisi, tyrinėjimui ar kūrybai.

V SKYRIUS

RYTINĖ MANKŠTA IR JUDRIOJI VEIKLA

16. SMART ar kitas ekranas rytinės mankštos metu gali būti naudojamas kaip pagalbinė, tačiau ne pagrindinė fizinio aktyvumo organizavimo priemonė.

17. Rekomenduojama kaitalioti mankštos organizavimo būdus: mankštą su mokytoju, muzikines ir judriąsias užduotis be ekrano, judriuosius žaidimus ir mankštą naudojant skaitmeninį turinį.

18. Ekranų naudojimas mankštos metu įskaičiuojamas į bendrą tos dienos ekranų naudojimo trukmę.

19. Nerekomenduojama kiekvieną rytą mankštą organizuoti tik naudojant vaizdo įrašus ar SMART lentą.

VI SKYRIUS

UGDymo VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

20. Skaitmeninė priemonė turi papildyti realią vaiko patirtį, o ne ją pakeisti.

21. Rekomenduojamas veiklos principas: PAMATYTI EKRANE → APTARTI → IŠBANDYTI / PATIRTI REALIAI → KURTI / TYRINĖTI.

22. Vaizdo medžiaga turi būti tinkama vaikų amžiui, susijusi su vykdoma ugdomąja veikla, be vaikams netinkamo turinio, kiek įmanoma be reklamos, aiški ir neperkrauta pertekliniais vaizdiniais bei garsiniais dirgikliais.

23. Nerekomenduojama rodyti ilgų filmų ar animacinių filmų vien vaikų užimtumo ar pramogos tikslu.

24. Ekranas negali būti naudojamas kaip priemonė vaikams nuraminti, užimti, kol pedagogas atlieka kitus darbus, ar kaip nuolat veikiantis fonas.

25. Muzika gali būti leidžiama naudojant skaitmeninę priemonę, tačiau jei vaikams nėra būtina stebėti vaizdo, ekranas turi būti išjungiamas arba vaizdas nerodomas.

26. Ekranai nenaudojami vaikų maitinimo metu.

27. Po veiklos su ekranu vaikams sudaromos sąlygos pakeisti veiklos pobūdį – judėti, žaisti, tyrinėti realius objektus, būti lauke ar atlikti kitą veiklą be ekranų.

VII SKYRIUS

EKRANŲ NAUDOJIMAS VAIKAMS IKI 3 METŲ

28. Vaikams iki 3 metų sistemingas ekranų naudojimas ugdymo procese netaikomas.

29. Šio amžiaus vaikų skaitmeninis sumanumas ugdomas pirmiausia naudojant išmaniuosius žaislus ir priemones be ekranų: programuojamus žaislus, garsines priemones, interaktyvius objektus ir kitas amžių atitinkančias priemones.

30. Išimtiniais atvejais ekranas gali būti trumpai panaudojamas tikslingam bendravimui, konkretaus objekto ar reiškinių parodymui, tačiau tokia veikla neturi tapti kasdienio ugdymo forma.

VIII SKYRIUS

PEDAGOGO ATSAKOMYBĖ

31. Pedagogas, planuodamas skaitmeninių priemonių naudojimą, įvertina, ar ekranas konkrečiai veiklai iš tiesų reikalingas; parenka vaikų amžių ir ugdymosi tikslą atitinkantį turinį; kontroliuoja bendrą vaikų ekranų naudojimo trukmę; užtikrina veiklą su ekranais ir be ekranų pusiausvyrą;

nepalieka vaikų savarankiškai naudotis internetu ar skaitmeniniu turiniu be priežiūros; moko saugaus ir atsakingo skaitmeninių priemonių naudojimo.

32. Pastebėjęs vaikų nuovargį, akių diskomfortą, sumažėjusį dėmesį, dirglumą ar kitus nuovargio požymius, pedagogas veiklą su ekranu nutraukia.

IX SKYRIUS

PRIEMONĖS, KURIOS NELAIKOMOS EKRANŲ LAIKU

33. Veikla su skaitmeninėmis ar išmaniosiomis priemonėmis, kurios neturi ekrano ir nereikalauja vaikui stebėti ekrano, nelaikoma ekranų laiku.

34. Prie tokių priemonių gali būti priskiriami programuojami robotai ir žaislai (pvz., „Bee-Bot“, „Qobo“), kitos valdomos ar interaktyvios priemonės be ekrano.

35. Jei išmanioji priemonė naudojama kartu su ekranu, į ekranų laiką įskaičiuojama ta veiklos dalis, kurios metu vaikas stebi ekraną ar su juo sąveikauja.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Už Aprašo reikalavimų laikymąsi grupėje atsakingi grupėje dirbantys pedagogai.

37. Administracija ir visuomenės sveikatos specialistas pagal kompetenciją gali teikti pedagogams rekomendacijas dėl vaikų sveikatai palankaus skaitmeninių technologijų naudojimo.

38. Aprašo nuostatos aptariamoms su įstaigos pedagogais ir, esant poreikiui, pristatomos vaikų tėvams (globėjams).

39. Aprašas gali būti keičiamas ir papildomas pasikeitus teisės aktams, ugdymo programoms, sveikatos specialistų rekomendacijoms ar įstaigos ugdymo organizavimo poreikiams.

40. Aprašas įsigalioja nuo jo patvirtinimo Vilniaus lopšelio-darželio „Saulėtekis“ direktoriaus įsakymu dienos.
